

SENÁT

PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

RNDr. JITKA SEITLOVÁ

MÍSTOPŘEDSEDKYNĚ

Viníci závažných chemických havárií zůstávají bez potrestání.

Před deseti lety, v noci z 28. na 29. října 2014 došlo k vysokému úniku oxidu siřičitého z firmy Precheza a.s. v Přerově. Jeho koncentrace dosahovala šestatřiceti násobku povoleného limitu. Jednalo se o chemickou havárii ohrožující zdraví obyvatel města. Naštěstí se to stalo půl hodiny po půlnoci, kdy většina občanů již spala. Poškození zdraví, popálení a poleptání hrtanu a průdušnice bylo nahlášeno a léčeno u dvou příslušníků policie, kteří v té době vykonávali služební povinnosti poblíž přerovského vlakového nádraží.

Prověřování příčin havárie, správní a soudní řízení se vlekly téměř celých 10 let, kdy nakonec v září letošního roku byla konstatována právní prekluze (k 19. červnu 2023), lhůta pro možné uložení sankce viníkovi marně vypršela.

Jak se to mohlo stát? Česká inspekce životního prostředí (dále jen „ČIŽP“) zahájila s firmou řízení až po pěti měsících, rozhodnutí o uložení pokuty bylo vydáno za více než rok. Pokuta činila 7 milionů korun. Za další rok (únor 2017) Ministerstvo životního prostředí (dále jen „MŽP“) řízení o uložení pokuty ve třech bodech porušení práva ze čtyř „zcela neobvykle“ zastavilo. Ve vládě tehdy dominoval jako ministr financí vlastník spol. Precheza Andrej Babiš. Pokuta byla snížena pouze na půl milionu. Opakovanými podáními k soudům firma dosáhla po šesti letech vrácení případu MŽP k novému řízení. Ministerstvo ji postoupilo ČIŽP (leden 2024), která ještě v dubnu letošního roku znovu udělila pokutu ve výši 500.000, - Kč. Firma se dvakrát odvolala, aby v září 2024 bylo konstatováno, že lhůta pro uložení sankce již marně uběhla.

*„Nyní jsem dodatečně zjistila, že **jediným důsledkem** vážné chemické havárie pro firmu byla **náhrada zdravotní újmy policistů ve výši 36.200, - korun českých**. Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje na můj dotaz uvedlo, že byla tato částka ze strany jmenované společnosti po delším vymáhání plně uhrazena v roce 2017.“* sděluje senátorka Jitka Seitlová.

Viník havárie firma Precheza, která je součástí holdingu Agrofert, svěřeneckého fondu bývalého premiéra Babiše, je nezpochybnitelný. Jakousi souhrou procesních a zdlouhavých úkonů státních institucí přesto zůstal bez odpovídajícího potrestání.

Bez objasnění zůstává stále případ jiné chemické havárie na řece Bečvě před pěti lety, ve které také jako jeden z možných viníků figurovala právě firma bývalého premiéra Babiše.

Senátorka Jitka Seitlová říká: *„Oba případy mají společné „podivné chování“ správních úřadů a zdlouhavé průtahy jednání soudů. Je to náhoda? V každém případě to nepřispívá k důvěře a vyloučení obav z možného negativního vlivu politického prominenta na spravedlivý proces obou případů. **Takhle NE!** Opravdu chci učinit vše co je v mých silách, aby se podobné situace do budoucna nemohly opakovat!“*

V Přerově dne 1. listopadu 2024.

Zpracovala: Mgr. Bc. Kristýna Lauschová (lauschovak@senat.cz, 736 491 225).